[illegible] byrSiin proliitaarnar negedegty! Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

Buriaad-Mongoliin YNEN

BK (b) namiin B-M. mozkom ba B-M. resp. TK bolon yiledb. eble-lin B-M. zebleliin emenees eder byri niitelegdene. IX zilde garça baina.

1933 onii Janvaari 5 eder

№ 5 (862)

Zakika yne: Sara byriin 1 tekerig. Aimag gazaruudta 1 tek. 30 mon. G. daada ulasta—1 tek. 50 mon. Dugaar nezoodiin yne 5 mong.

„B-M. Ynenii" koroonii aadiris: Верхнеудинск, Центросоюзная ул., тел. № 2-23, каб. ред. № [illegible]

Yrisenii foondo togtooko təsəbiigi ene daruida gyicedkeke

Tariaa beledkeliin təsəbiigi gyicedkeke jabadalaaş azakuin ba ulas teriin çukala kampaani bolko yrisenii foondiigi amzaltataigaar şiidkeke jabadal ceke kolbootoi baina. Bolşoviigiin 4 dygeer kabariin tarilagada daiçalkii josoor beledkekiin negen çukala salbari bol yrisenii foondiigi tarilgiin tal mai da kyrkeer togtooko jabadal bolno,

Manai respyybligiin erke baidal deere abaza yzebel, ene çukala asuudaliigi aimaguudiin nam zəbləlyydiin, gazariin emkinyyd josotoi əərəə byteke joso gurimaar tabiaad. Iime oportuniis baidal bodoto deereni garsanii yrisenii foondiigi togtooko təsəbiigi manai respyyblig tasalduulzai

Tariaa beledkeliin təsəbiigi gyicedkesen somon, kolkoos ba rajoonuud odoo əder manai respyyblig dotor nileed ygei olon baina gebeç, edenyyd bygedeeree yrisenii foondiigi togtooko jabadalda tariaa beledkelde kereglesen teempee cəm keregleze çadaa ygei baina gekede jamarç boruu ygei baina.

Tariaa beledkeliigi gyicedkesen aimaguud gekede Aga, Jaruuna, Tynken, Zakaamin geke zergiin aimaguudta ba busa aimaguudtaç yrisenii foondiigi togtooko təsəbiigi ker zerge gyicedkeze baisaniigi janvaari 1—nii ədəriin medeegeer yzebel Aga təsəbəə 18,0-%, Jaruuna—5132 c. təsəbees 448 c. juu təsəbəə arai 8,7 % gyicedkesen. Tynken 22598 ceentnirees 9970 ceentnir juu təsəbəə 44,1 % gyicedkesen, Koriiin aimag 31,8 % ba Zakaaminii aimag 23,8 % gyicedkesen baina, busad aimaguudaas jamarç medee ygei baina. Byke respyyblig deere arai 5,4 % gyicedkezei.

Ene tatasan too bol yrisenii foondiigi togtooko jabadal manai respyybligte ker zerge jabaza baisaniigi ba aimaguudiin bolon kədəə nutaguudiin nam, zəbləlyydiin, gazariin ba kolkoosiin emki gazaruudiin ene çukala kədəlmeride jaaza kandaza baisaniigi ile todorkoigoor ileryylen əgənə şuu.

„Namiin TK—iin ba SSSR—iin aradiin komisaarnariin zəbləliin sintiaabri 23—nii togtooliin josoor kolkoos bykende erkebişe imagta tedenii odoo ziliin urgacaas kuriaagdasan tariaanaas yrisenii foondo baiguulan, oncologdoson cag bolzor dotoroo askuulka ton çukala baisaniigi byke kolkoosçonii mederelde kyrtele ukuulka jabadaliigi erkilkiigi aikomuud, agk KBK gazariin kolkoosiin zurgaanuud ba MTS-direegteryydiigi ujalgalaka. Bykii aimaguud. kolkoosuudta kizaariin medeliin resyyrsees yrisenii foondodo zoriuulan jamarç tusalamza əgtəkə ygei geze sanuulka")BK(b) Namiin ZS .Kizaariin kizkomiin ba KBK—iin 8 dugaar kamtarsan pleenymiin togtooloos).

Ene zyil ba kizkom bolon Burmozkomiin zygees udaa daraa gargasan togtool zyilyyd bol aimaguudiin, nutagiin emkinyydiigi tariaa beledkeliin kampaaniigi jabuulsantai adali yrisenii foondo togtooko jabadalda sanal bodoloo tabikiigi erisen baina. Yrisenii foondiigi baiguulka jabadalda dutuu zyilyyd baikiin kamta enyynii tələə daiçalkii josoor temeceze amzalta oloson kolkoosuud manai respyybligte olon baina,

Yrisenii foondiigi todtookiin koinoos temecee ygei baidal bol kolkoosçondo əgtəkə josotoi olziin boro bodoliin kubiigi əkə jabadaliigi saatuulna. kolkoosiin naimaa delgeryylke bolzoriigi koişoluulna şuu, Busa ygeer kelebel: yrisenii foondiigi togtooko jabadaliigi cegneke ygei baidal bol kolkoosuudiigi emkidkeliin azakuin talaar bekizyylke tukai namiin zaabariigi cegnee ygei jabadal mən

Yrisenii toondiigi ene daruida cəm togtooko labadal bol—kədəə azaliin gol zorilgiigi gyicedkeke tylkiyyr mən ba enyyniigi gyicedkee ygei jabadal urgaciigi deeşelyylke keregiigi gederge cokison jabadal mən josotoi

Yrisenii foondiigi togtookiin tələə imagta kolkoosiin yiledberiiin yrgelziin brigaada temeceke josotoi. Manai baidal deere abaza yzebel, nam zəbləliin emkinyyd kolkoosiin yrgelziin brigaadiigi əəsədiingəə sanal bodoloos orkison baina geze temdeglekede jamarç gem bolko ygei. Ene bol namiin negen çukala zaabariigi cegnee oligoo ygei ba kolkoosuudiigi emkidkel azakuin talaar bekezyylke jabadaliin ton negen çukala salbariigi cegnee ygei jabadal mən

Aimaguudiin ba kədəegiin nam zəbləlyydiin, gazariin, kolkoosiin emki yyryyd bol kolkoosiin yrgelziin brigaadada sanal bodoloo oncolon tabika josotoi. Kerbee namiin emki kolkoosuudiigi emkidkeliin azakuin talaar bekezyylke ba kolkoosiin yrgelziin brigaadiigi bekezyylke kədəlməriigi təb bolgon tabiza çadaa ygei bolni bolşoviigiin 4 dygeer kabariin tarilgiin byteemzetei amzaltatai jabakani berke geze medeke keregtei

Yrisenii foondiigi togtookiin tələə kolkoosiin yiledberiiin yrgelziin brigaada temeceke josotoi. Yrisenii foondiigi togtookiin koinoos temeceke jabadal bol urgaciigi deeşelyylkiin tələə temecel ba bolşoviigiin 4 dygeer kabariin tarilgiin byteemzetei əngərkiin kolkoosuudiigi emkidkeliin azakuin talaar caaşadaa bekezyylkiin tələə ba niudargaçuud bolon tedenii aagintanuudtai temecesen temecel mən baina.

Yrisenii foondiigi togtooko jabadaliigi koişoluulka baidal bol prolitaariin zasagiin ba namiin negen çukala zaabariigi bejelyylee kereg mən. Janvaari 20-da yrisenii foondo 100% erke bişe baika josotoi.

Manai respyybligiin aimaguudiin, nam zəbləlyydiin gazariin emkinyyd niudargaçuudiin agitaacatai, ulasiin zygees tedkemze abka geke metiin jabadaluudtai çangaar temeceze yrisenii foondo togtooko təsəbiigi çanariin ba toogiin talaar gyicedkeze bolşoviigiin 4 dygeer kabariin tarilgiigi yriseer kangaka ujalga baina.

Mən əngərəgçə zilde əmçiin seekteriin dunda tarilgiin təsəbiigi yrisenii tariaa ygei geke metiigi durasaza təsəbiigi abkaas araasan barimtanuud baisan bəgəəd, ene bol əmçiin seekteriin tariaanii urgaciin koinoos temecel ygei, ilangajaa erkim sain yriseer tarika, ugaaka zergiin tyryyçiin erelgenyydiigi jabuulza çadaa ygei deerees bolsoniigi taniuulan əkə josotoi ba ene daruida əmçiin ygeitei dunda çadaltaniigi erkim urgaca abkiin tələə emkilke josotoi.

Yrisenii foondo togtoosonii janvaari 1-nii MEDEE.

Aimaguud:	Gyicedkesenii %
Aga	18,1
Jaruuna . .	8,7
Tynken . .	44,1
Kori	31,8
Zakaamin .	23,8
kamta	5,4

Bolşoviigiin 4 dygeer tarilgada beledkeke

Yrisenii foondiiqi togtooko jabadaliigi daiçalkii josoor emkidkeze

Bolşoviigiin 4-dygeer tarilgiigi yriseer kangaka

Agiin aimag tariaa beledkeliin təsəbiigi gyicedkecentei adali yrisenii foondiigi togtooko josotoi.

Aga, tus aimag bol, 1932 onii kabariin tarilgiigi agiin buriaadiin tyykede tokiooldoogyi jikeer erkilze 8000 garan ga. tarilga kiize dunda sain urgaciigi kylieeze, mal azaltai kolkoosçon ba əmçiinç azaltan bol, ədoo ziliin tariaabeledkeliigi cag bolzoroos urida, təsəbəə 100% ilyybçelen gyicedkeze, prolitaariin zasagiin urida əəsədiingəə ujalgiigi gyicedkeze çadasan aaina.

1933 onii kabariin tarilgiigi ekilkedee, əngərəgçə ziliin tarilgiigi 23% jikedkeke zorilgiigi uridaa tabiza, ene kampaaniigi bolşoviig josoor əngərgəkiin ba urgaciigi deeşelyylkiin tələə, aimagiin təbəəs, somonii ba kolkoosiin emkinyydte zokiko zaabarinuudiigi gargaad, tyyniigi azal kereg deereni bejelyylkiigi erize baisan ba doodo şatiin byke emkinyyd ba ərgən kolkoosçon ygeitei dunda çadaltaniigi ene zorilgiigi toiruulan emkidkeze baina.

1933 onii kabariin tarilgada byke aimag dotoroo 8134 ceentnir yrisenii foondo keregleqdeke təsəbtei, enyynees kolkoosiin tarilgada 7519 c. əmçiin azaltanii tarilgada 615 c. bolno. Keçeneen gyicedkegdeze bainab gekede, kolkoosuud 4254 c. juu 56,57%, əmçiin azaltan 60,91 c. juu arai 9,9% ba dyn kamta dikaabri 17-nii medeegeer 53% gyicedkesen baina.

Jamar somonuud urida jabanab gebel, Urida - Aga 152 kubi, Aga - Kangil 129 kubi, Kynker 147 kubi, Tugçan 112 kubi ba Duldurga 142 kubi gyicedkesen baina. Kamagiin koino çiregdegçed gebel: Agiin somon 29 kubi. Urta 20 kubi, Tabtaanai 21,5 kubi ba Ongoocoon 17,9 kubi dyyrgeze jabana.

Mogoitiin, Karaşibeiriin, Cagaan - Uula, Budalan, Zydkeliiin, Alkanain, Tarbalziin ba Aduun - Çuluunii Kuşuunaas odoo kyrtel jamarç medeegyi, uul kədəlməriigi kurdabçalka jabadalda baga bişe saad uçaruulza baina.

Deere dursagdasan yrisenii foondiigi təsəbiin josoor aad, ton cebereer askaka jabadal bol negen talaas Namiin Kizaariin Komiteediin ba Mozkomiin nege bişe əgəsən zaabarinuudiigi azal kereg deereni bejelyylke ba 1933 onii urgaciigi deeşelyylke bolon, negəə talaas tariaabeledkeliigi bolzoroos urida amzaltataigaar gyicedkeze çadasan ilaitanuudaa bəkezyylen, kolkoosiin olzo urgaciigi kubaaka ba kolkoosiin tariaanii naimaagi janvaari 15-da neeze çadaka josotoi bolno,

Uçar iimees yrisenii foondiigi erkim sainaar askaza nam zasagiin zygees çukalaçalagdaza baigaa zorilgonuudiigi daiçalkii josoor əngərgəkiin tələə abtaza byke kemzeenyydiigi azal kereg deereni bejelyylke kariuucalganuud bol imagta doodo şatiin nam, komsomooliin ba kolkoosiin bolon zəbləlyydiin ədoo ədəriin asuudaluudiin negen bolno.

Aikomiin tobçoonii ba gyicedkomiin nyydel zəbləenyydiin gargasan togtooluudiigi keçeneen bejelyylze bykiigi əder byri şalgan yzeze, 1933 onii tarilgada Agiin bolşoviiguud amzaltanuudiigi dabaka zergetei baina.

Ynenii gabşagai Z. Cerenii.

„Olzon — Tujaa" yrisenii foondiigi cəm togtoobo.

Selengiin aimagiin Orongiin somonii „Olzon - Tujaa" geze arteel bolşoviigiin 4 dygeer kabariin tarilgiin yrisenii ba mənkələlgiin foondonuudiigi 100% togtoobo, Kolkoosiin olzo kubaaka uridçalgiin tələbləegiigi kubaaza dyyrgebe. Tariaagaa imagta azalta ədəriin yndeseer 1933 onii janvaari 10-da byrimesen kubaaza əgənə.

Cerenzabiin.

„Negen kyçen" urgaciigi deeşelyylkiin tələə temecene.

Kilogo - Kuaacain aimagiin Taşaagiin somonii „Negen Kyçen" geze arteel bol bolşoviigiin 4 dygeer kabariin tarilgiigi əngərəgçə ziliinees 2 kubi jikedkekeer təsəbəə ababa.

Ene fivraali negen kyrtele kədəə azaliin maşiina zebsegiigi cəm zasabarilaka, tariaanii urgaciigi deeşelyylke tukai sanal bodoloo jikeer tabizai. Enyynii tula tarilgiin gazar deere casa togtooko ba busa busa kolbogdoltoi jabuulganuudiigi kiike geze təsəb batalan abazai. Ynenii brigaada.

Tariaa beledkeliigi gyicedkeke — syyliin bolzor janvaari 10-da

KOZOMDOSON AIMAGUUD NEGEÇ ƟDƟR KOZOM BIŞEER GYICEDKEKE JOSOTOI

Ɵmçiin azaltan tariaa beledkeliin təsəbiigi zaabol gyicedkeke

Buriaad Mongol respyyblig dotor suuza baigaa əmçiin seekteryyd, tariaabeledkeliin təsəbiigi jamar zergeer dyyrgeze jabasaniigi karaad yzeke jum bol, janvaari negenii medeegeer byke respyyblig dotoroo əmçiin seegteryydiin gyicedkeliigi karabal ziliin təsəbiin 58,2 kubi araikan dyyrgesen baina. Aimag byri ilgaad yzebel: Bookon aimagiin əmçiin azaltan 31,8 kubi, Alairiin 59.8 kubi, Deede-Yde 40,1 kubi, M-Şiber 44,6 kubi, Kiaagtiin aimagii əmçiin azaltan 79,7 kubi, Koriiin əmçiin azaltan 82 kubi. Bargazanii 66 kubi, Agiin 52,4 kubi geke mete gyiçedkesen baina.

Enyyn deerees bodood karabal zarim aimagiin nam zəbləliin emkinyyd bol, əmçiin seekteryydiin tariaabeledkelde gyiced udaridalga kiize çadaa ygeini labtai bolno.

Gebeç zarim aimaguudiin əmçiin azaltan bol, tariaabeledkelee gabşagaiçalan cag bolzortoni 100 kubi ba ilyybçelen gyicedkesen: Zakaamin aimagiin əmçiin azaltan tariaabeledkeliin təsəbiigi 205,3 kubi, Jaruuniin aimagiin əmçətən 105,2 kubi, Tynken 103 kubi ba Selenge 100 kubi g. m. gyicedkesen bolboç, tariaabeledkeliin təsəbiigi gyicedkesen kolkoos ba əmçiin azaltanii zygees kozomdoson əmçiin azaltanda socaliis tusalamziin bygsiiriin brigaada emkidkeke tukai jamarç kemzee abtaagyi ba çadaa ygei baika juma.

Iime baika tulani mene geseer əmçiin azaltanii tariaabeledkelde tyrgedke jabadalda eris kubilalta kiize ba bygsiiriin jabadaliigi ərgəər tabiza tariaabeledkeliin ziliin təsəbiigi zaabol gyicedkekiigi oroldoko ken bykenii ariuun ujalga geze medeke josotoi. Gadana əmçiin azaltanii təsəbəə negeç kubi dyyrgelgyi baibalni byke ulasiin təsəbni tasaldaka geze medegtii.

Gekiin kamta əmçiin azaltanii tariaabeledkelde saad uçaruulza baigaa angiiin daisan niudargaçuudiin sabataazanuudiigi uzuuraarni butacokizo angiiin seremziligi kurcadkan əmçiin azaltanii tariaabeledkeliin təsəbiigi 100 kubi gyicedkeke.

M. N.

Aliaad işyyritei kozomdoloos garaba

Nək. Lioonoviin neremzete Alair aimagiin bygsiiriin brigaada biden bol, 200 kynyyd, 245 mori tergeer 15 konogiin turşa dotor Aliaad bələgiin kolkoosuudta socaliis tuslamza yzyylen 2200 c. tariaa cokilcozo, enyynee 50 modonii gazarta çireze elivaatarta 3109 c. tuşaasan bainabdi.

Ene gabşagai kədəlməri bolbol, Aliaadiin bələgtə uçarsan tuilini jike tasaldalaas gargaba. Zişeelble dekaabri 5-nii medeegeer təsəbəə 27kubi dyyrgeed baisan aad dekaabri 23-nii medeegeer 90 kubi gyicedkebe.

Iigeed baikada, bygsiiriin brigaada bol, Aliaad bələgiin işyyritei temdegiigi ugaan ceberleze ba kara sambariin kandidaadaas gargasan baina.

Ɵəriingəə kədəlməriiin eceste, bide brigaada bol kolkoosçodroi kamtaran nək, Lioonoviin neremzete bygsiiriin jike ulaan açaa emkidkeze 361 podvoodoor 1161 c. tariaa tuşaaba.

Tariaabeledkeliigi şiidkekiin kamta, bidenii caaşaa ujalgalka uçar, ene jabaza baigaa teempee suladkal ygei yrisenii ba mənkəlgiin foondiigi baiguulkiin tələə temeceke, kolkooziin olzo ba urgaciin olziigi şiidken kubaalcaka kolkooziigi aza akuin talaar bekizyglke, bolşoviigiin 4 dygeer kabariin tarilgada erkim sainaar beledkeke gebe,

Bolşoviig teempiin kurca zebseg bolko socaliis bygsiir mandag!

Leeninii bolşoviig nam ba tyynii udaridagça bagşa Staalin mandag!

Cuglaanii prezidiym.

Tariaabeledkeliin 1933 onii janvaari negenii medee

Aimaguud	Gyicedkesenii %
Alair	91,5
Bookon . . .	67,6
D-Yde	78,3
M-Şiber . . .	64,1
Kabaan . . .	92,8
Kiaagta . . .	89,2
E-Bulgad . . .	97
Selenge . . .	98,8
Tynken . . .	102,3
Bargazan . . .	94,4
Kori	96,8
Jaruuna . . .	107,7
Aga	106,4
Zakaamin . .	106,6
Kamta .	85,2

Tyryyçiin tabanzil manai ulasta juu əgəəb

Eligtriin aza yiledberiiin iime kurdabçalaltai baiguulaltiigi negeç kapitaliis ulas yzee ygei.

Byke kolbooto ulasiin (zain gaiiin) eligtrestaancanuudiin bykii kyçen 1929 onii janvaari 1-de 1 milijoon 874 mingan kilovaat baigaa bol 1932 onii janvaari negende 3,4 milijoon kilovaat bolson baina. Ene zilde eligtriin aza yiledberi 700 mingan kilovaat nemebe. Yimede tyryyçiin tabanziliin eces deere byke eligtrestaancanuudiin kyçen 4 milijoon 700 mingan kilovaat bolbo. Kolbooto ulas dotor gancakan 1932 on dotor 5 milijoon kilovaat cag eligtriin eneergi (oki) byteegdene. Iime teempe kurdabçalaliigi negeç kapitaliis ulas əəriingəə egeel jike debzeltetei yjede yzee ygei,

Syyliin zilyydte aikabtar jikenyyd giidro-eligtrastaancanuud azaldaa orobo gebel: Dnepro YES, Oreekozyyjeviin, Şaaktinska, Çybyyjevski, Briaanski, Igrees, Bereznikooviin, Stalingraadiin Magnitogoorkiin, Kyzneecklin eligtrestaancanuud.

SSSR-iin eligtrestaancanuud bol bol toogiin talaar jikeeken amzaltatai baikiin gadana çanariin talaar nam jike amzaltatai baina. Eligtrostaancanuudta nutagiin tylişe kereglekə jabadal ərgədəbə.

Təsəbtə tabanzil dotor paravoosiin nyyrse kereglekə jabadal 27 noos 20 kubi korozo, nutagiin tylişe kereglekə 4 nəəs 22 kubi kyrter debşeze, mən tyyn dotor toorfiin kereglegdece 27 noos 39 kubi kyrter debşezei.

100 mingan kilomeetr şine karagui 60 mingan şine avtomobiil

Tyryyçiin tabanzil dotor 101596 kilomeetr selbin kasagdasan karagui təkəərəgdəbə. Ene toogi 1896 onoos 1910 on kyrtelki karaguin təkəorəlgətəi adlidkaad yzebel jike sonin baina. Zeemski karaguin baiguulaltiin „kegzəltiin" ene yje dotor bykiide 7 mingan kilomeetr karagui təkəərəgdəsən baina. Çuluun kuçaltatai karaguin dain ceregiin uridaki keemzeegi təsəbtə taban ziliin ecestei zergeçyyleed yzebel: tabanzil dotor byteegdesen karaguin kemzee kojor dakin ilyy baina.

Tyryyçiin tabanzil bol avtombiiliin karaguin baiguulaltiin talaar nileed debzelte əgəbə. 1928 ondo 14582 kilomeeter gyideltei 256 avtomiiliin şugam karagui baibal 1931 ondo 35255 kilomeeter gyideltei 582 avto şugam karagui boizoruulagdaba. Avtomobiiliin karagui ba paarka saizaruulka jabadal ali bykii təsəb karaanaas ilyy garba. 1928 ondo nege avtombiil syydke byriin dunda zergeni 55 kilomeeter gyideg baigaabol 1932 on dotor 115 kilomeeter gyideg bolzoi. Avtomobiiliin paarka bol tabanziliin təsəbiin 4 zil dotor 4 dakin əsəbə. Təsəbtə tabanzil dotor avtomobiil byteece 30 dakin debzebe, 1928 ondo 824 avtomaşiina byteegdesen bəgəəd, 1932 ondo 30 mingan avtomaşiina (şiiçaa) byteegdebe. Kuuçanii Rossiin Riigedeki ekindyygeer zavoodto 1910 onoos 1915 on bol tor 5 zil dotor 550 avtombiil byteegdesen baika juma.

Kolkoosçonii azal indyystriiin azalaas ilgaa ygei bolzol

Tyryyçiin tabanziliin 4 zil dotor MTS-uud bolbol kamtiin azaliin yiledberiigi şinedken baiguulkiin yndesen gol tyşeg bolzo, kolkooçodiin sanaa medereliigi socaliis josoor kəmyyzyylkiin çukala zebseg bolbo. MTS uud bolbol odoonii maşiiniin teeknikiigi tariaaçadiin yiledberiiin zebsegtei kolbogduulza tyynii yndesen deere kolkoosiin yiledberiigi emkidken olon milijoon kolkoosçodiigi mikaanigzasan socaliis tariaan azaliin kədəlməriçəd bolgozo baina. Kolkoosiin tragtariista, konbainaçamekaanik ba tariaan azaliigi daagça polivoodiin azal bol taabrig zavoodiin prolitaarnariin azalaas ilgaatai juma ygei.

Mənəə MTS uudta mikaanigzasan tariaan azaliigi kətəlzə çadamaar nege milijoon mergezeltei kolkoosçod bii azal. MTS uudta gancakan tragtariistanuud 300 minga, polivooduud 100 minga, jabadaliin mikaaniguud 4 minga, slozno molotiilkiin maşaniistanund 50 minga, kuriaalgiin maşiiniin kədəlməriçəd 280 minga, kombaina kətəlegçəd 9 minga, oloso kirmadag-maşiina deere kədələgçəd 15 minga baina.

MTS uudiin zasabari yiledberileke darkanii oronuudta 5 mingan kolkoosçod çudkalaaçan gagnuurçanii mergezel olzo garaba. Bogoni bolzoriin kyyrse ba kolkoosiin zaluuçuudiin ydeşiin surguuliiin damzuulan MTS uud bol əəsədiingəə mergezelteiniigi beledkebe. Ene olon mingan MTS-iin kədəlməriçədiigi kolkoosçodoos beledkesen jabadal bol tyryyçiin tabanziliin jikeken ilalta mən azai.

Ɵgcyyr gazarta 15000 toonno açaa çireke parovooz, usa kereglelgyi 240 morinii kyçeer zədkəkə eligtrovoos

Şinedken baiguulagdaza bykii traansporta bol aza yiledberi ba yiledberiiin emkinyydees tomo tomo paravooz ba mən tyynçelen pasaziiriin bolon teeberiiin vagoonuudiigi byteekiin erilte kiisen juma. Socialiis traansportiin ene erilte dyyren gyicedkegdee. 1931 ondo Lygaanskiin zavood bol ekinyydeer parovosuudiigi byteeze orobo.

Ene parovooz bol 15000 toonno açaagi ton əgsyyr teeze cag byriin 14 kilomeeter jabaza çadana, tiin zuura kari gərenii sisteemiin iime parovooz 12000 toonno açaa əgsyyr teegeed cag byriin 10 kilomeeter jabaza çadana.

Koloomviin zavoodiin koorposoos 1932 on dotor „J.S." geze pasaziiriin 2 parovooz gargaba. Tereni kecyytei əgsyyr gazarta 600 toonno aça teegeed cag byriin 35 kilomeeter jabaza çadana. Lygaanskiinç, Koloominskiinç parovoosuud kari gərənəəs jamarç tusalamza ygei bykii təgəldəriigi əəriin keregsel ba konstryygceer byteegdebe. Zəbləltə ulasiin zavooduud bolbol iime parovoosuudiigi oloor byteeke yiledberide orobo.

Usagyi gazarta parovosuudiigi kədəlmərilyylkeni ton berketei bəgəəd, Koloomniin zavood bol 1932 on dotor onco zəbləltə ulasiin keregsel ba konstryygceer 1200 morinii kyçetei teplovoos təkəərkə gesen daabari abzai. Mənəə yjede tus zavood bol teplovoosuudiigi oloor byteeze baina. Oloor byteeke jabadal jamarç kapitaliis ulasta yzegdee ygei.

Zəbləltə ulasiin eligtrevoosuud

1922 on dotor Koloomniin „Dinaamo" geze zavood bol 240 morinii kyçetei tyryyçiin kojor eligtrevoosuudiigi (eligtriin kyçeer çiredeg) gargaba. Tus eligtrovoos bol Suraamiin dabaanda kereglekiin tula zoriuulagdaba. 1933 ondo iime eligtrevoosuudiigi olon toogoor gargaza ekilbe.

Malbeledkel

Θmçətənii geegdesenii şaltagaan bol tyyniigi tooko ygei yzeliin negen mən

Dərbədəki kvaartaliin təsəbiin gyicedkeliin byridkelees

Θngərəgçə 1932 onii Dekaabriiin 31-iin ədəriin medeegecr manai Buriaad Mongol respyyblig bol dərbədəki kvaartaliin mal beledkeliin təsəbiigi kamta 112% gyicedkesen geke juu tus kvaartal dotoroo beled'kegdeke josotoi baisan 21805 ceentnirees 24420 ceentnir tuşaagdasan baina.

Keden olon aimaguud bol kvaartaliin təsəbəə nileed iiyy gyicedkesen. Kədəə nutaguudta olon niitiin kədəlməriigi ərgənəər jabuulsan zarim somonuudta kvaartaliin təsəbəə gyicedkesenees baitagai karin ene şinç ziliin ekin kvaartaliin təsəbiigi 100% gyicedkesen jabadal yzegdeze baina (kari, Doodo kudan g.m).

Ene jike ilaltanuud kaişan geze jamar aragaar dabagdasan bainab gekede beledkeliigi zəbəər emkidkesen, kolkoosçon ba əmçiin azalta ygeitei, dunda çadalta aradzonii dunda oilguulka kədəlməri sainaar jabuulsan ba nam, zasagiin gazariin zaabariigi azal kereg deere bejelyylen gyicedkeze, angiiin daisan ba tedenii aagintanartai bolşoviigçolon temecesenii ildaraa dabagdasan geze temdegleke keregtei.

Enyyntei negen kamta, kaana jamar gazarta beledkel muutai ba olon niitede oilguulka kədəlməriigi keregseen ygei ba tyynde saad kiisen angiiin daisantai eris temeceze çadaa ygei tende nileed muu yliger yzegdeze baina. Zişeelbel: Deede-Ydiin aimag kvaartaliin təsəbəə araikan 63,78%, Kiaagta 82,1 kubi ba Alair-84,41 kubi gyicedkesen iime içyyritei toonuud karagdaza baina şuu. Geke zuura ede aimaguud bol təsəbəə gyicedkeke gyiced erke baidaltai azai. Mal beledkeliigi bolşoviig josoor emkidkeze, təsəbəə gyicedkesen aimaguud bol juu gereçelneb gekede tus təsəbiigi cag bolzor dotoroo byriməsən gyicedkeze çadagdaka baisaniigi bodoto deere gereçelne.

Gekiin kamta, maka beledkeliin təsəbiigi azal azaluudiin talaar tus tustaa gyicedkeke jabadal ton muu. Zişeelbel gakain feermenyyd bol kamta 1030,05 ceentnir tuşaaka baisan aadla 343,37 ceentnir tuşaaza təsəbəə araikan 33,3 kubi gyicedkebe. Basa, synii ba koninii tavaariin feermenyyd təsəbəə 90 garui kubi gyicedkebe.

Enyynees gadana ton zigşyyritei muu baidal bol əmçiin azaltanii dunda yzegdeze baina. Aga, Zakaamin, Kabaansk ba Koriiin aimaguudaas bişe bykii aimaguud dotoroo əmçiin azaltan bol 23-aas 73 kubi kyrtel gyicedkesen baina.

Ene bolbol aimagiin emkinyydiin zygees olon uiitede oilguulka kədəlməri jabuulsan ygei ba tede əmçiin azaltaniigi oişooko tooko ygei yzel garsanii yre mən azai. Enyynees caaşadaa əmçiin azaltaniigi tooko ygei ba niudarganda zusardaka jabadal byri teseşe ygei Basa nege zigşyyritei buzagai baidal juub gekede zarim gazarta ezegyi kariuucalga ygei jabadal garça beledkelde absan maliigi uşe tiişeni tuuza, turaaka jabadal garça baina (Selenge).

Ene metiin nobço nazagai ba əmçiin azaltaniigi oişooko tooko ygei yzelyydtei eris tes temeceze mal beledkeliin təsəbiigi oiriin cagaa too ba çanariin talaar sainaar gyicedkeke çukala bolbo Aimagiin emkinyyd ba beledkeliigi jabuuldag gazaruud bol enyyniigi erke bişe kangaka josotoi.

Doodo Kudan təsəbəə 100 kubi dyyrgebe

Kori. Doodo Kudanii somon dotoroo 32 onii 4 dəki kvartaaliin ba 33 onii 1 deki kvartaaliin Maliin beledkeliin təsəbni 100 % dyyresen baina, Gadna Maliin dulaan bairiin tukai zok'ko kemzee abtaza baisan bolboçi tyyn tukai todorkoi medee ygei suuza baina. Enyygeer bolbol mal azalda gol çukala sanalaa tabisan ygei, bolooltoi

Dulma

Beledkeliin maliigi demii tuulgaza baina

(Tuskai biçegçees)

Selengiin aimagiin mal beledkeliin kontooro bol odoo yjede IV kvaartaliin mal beledkeliin kampaani jabuulka zuura kolkoos ba əmçiin azaltanaas mal tuşaaza abka ba alaka pyynktenyydiigi keden dakin selgesen baina.

Zişeelbel: Orongo, Zargalanta, Zagastain somonii maliigi Orongiin ba Karganaagiin pyynktenyydte abça ekilsen aadla syyliin yjede tyynee boliood, ene somonuudiin maliigi Tamça ba Selendyymiin somonuudta abaaçaza tuşauka gesen zakiaa gargaba.

Enyyn deerees bodokodo tus aimagiin makabeledkeliin kontooro bol Deede—Yde kotoos 50-60 kilomeeter baisan pyynktees beledkeliin maliigi gedergeni tuuza kolo bolgoko ba maliin şime şyysiini geelgeze baikani zigşyyritei baina, Ene əbəliin çanga kyitende əbesə tezeeleer dutaaza keden mingan maliigi turaaza zoboozo jabuulsan jabadal bol beledkeliin emkinyydiin nobço koirogoor kandasanii yre mən.

Mən tyyn'çelen mal alaka pyynktenyydiigi keden dakin selgegdesen baina. Ene meteer maliigi turaaka ba kədeegiin aradiin azalda saad kiike nobço koirog yzeltei eris temeceke.

G—iin

Ilalta dabakiin yndesenii—niitiin kədəlməri bolno.

(Tuskai biçegçees)

Mukar Şiberiin aimagiin Sutain ba Cagaan Çuluutain somonuud bol dərbədəki kvaartalda tuşaaka mal beledkeliin təsəbəə 200 % kyrtel gyicedkebe.

Zişeelbel: Cagaan Çuluutain somon bol 59,97 ceentnir tuşaaka baisana tyyniigi 120 ceentnir tuşaaza uul təsəbəə 200 % gyicedkebe. Sutain somon 131.98 cent. tuşaaka baisanaas 170 ceentnir egke juu178% gyicedkesen baina.

Ene maliin beledkelde kolkoosçon ba əmçiin azaltan əəsədəə tuiliin idebkitei kabaadasan baina.

Mal beledkeliin froonto deere ene jike ilalta dabagdasanii yndesen şaltagaaniini juub gekede engiin tyryyn olon niitede oilguulka kədəlməriigi ərgənəər jabuulsanii ildaraa kangagdasan ba angiin daisanii korto idkalgada eris kaтuu cokico əgçə çadasanii yre mən.

Gatabiin

Malbeledkeliin byridkel 1932 onii Dekaabri 31-nii medee

Aimaguud	IV kvaartaliin təsəbəni (ceent.)	Gyicedkeseni %
Agiin . . .	2513	135,4
Alairiin . . .	1838	84,41
Bargazanii .	1540	133,8
Bookon . .	1120	133,3
D. Yde . .	1743	63,78
Jaruuna . .	630	110,0
Zakaamin .	18833	125,69
Kabaansk .	934	121,33
Kiaagta . .	1520	82,1
M. Şiber . .	1314	94,88
Selenge . .	3020	114,4
Tynken . .	948	122,42
Kori . . .	1890	120,55
E. Bulgad .	1662	152,07
Respyylig dotoroo	21805	112%

Kiliin caana

Kubilalta kiil ygei caaşaa jabaka arga ygei

Niy-iork 4 (T). 1929 ondo Ameerikiin prezideente Gyyver bol „ulas oron doroki niitiin kədələəniigi şinzelke komiteed" baiguulza tyynde olon tooto erdemted ediin zasagiin kədəlməriçəd (ekonomiistanariigi). too byridkel jabuulagçadiigi kabaaduulsan juma. Mənəə tere komiteedeni əəriingəə kiisen kədəlməri ba sanamziin iledkeliigi sonoskozo, tyyn dotoroo kriiziseer dairagdasan kapitaliismiin çanadiin kubi zajaa tukai byrziitenii zaldgengi baidal karuulagdasan baina. Tus iledkel dotor odoonii baidaliin koorondiin zərildəə niitiin baidaliin majag ba teeknikiin debzelte kojoriin zokildoo ygei jabadal, byteeke ba keregleke jabadal kojoriin zərildəə metiigi ilerkeilegdene.

Mən basa tus iledkeliin aavtoruudiin batalamziin josoor odoonii kapitaliis baidalda jamarç təbtə jabuulga ebseşe ygei, Təsəbəər jabuulagdaagyi tomo tomo kapitaliis azaliigi byrziilig zasagiin gazar udaridan jabuulza çadaka ygei.

Iime deerees kapitaliismiin jaduur baidalaas gancakan garkazam niitiin baidaliigi kubilgaka kyçetei digtatuura (faşiis digtatuura) baiguulka, şine şine delgyyriigi oloko bujuu teeknikiin kəgzəltiigi usadkaza kuuçanii josondo oroko ene zamuud baina. geze iledkene, Ameerikiin ed tavaariigi zaraka delgyyr Nomokon dalaigaas bişe gazarta ygei geze mən batalalcana.

Ameerikiin kapitaliistanuud „faşiis digtatuuriigi kysene"

Niy iork 4 (T) Uridiin prezideente Vilsoon gedegiin negen sain zəbşəldəəçə baisan bəgəəd, demokraad namiin geşyyn Dyard Kaus gedeg bol „Ameerikada digtaatar keregtei uu" gesen garçagtai statijaa biçezei.

KAKŞ da odoo baiza bykil zakirgaanii nigyyleskii jabadal ba jabuulga udaridalgiin majag bol kriizisees garka jabadaliigi kangana ygei, enyynde kubilalta keregtei bolnə geke zuuraa biçekeni „KAKŞ iin kara yzelten bajaçuudiin dunda itaaliiin majagtai digtatuura baiguulkiigi kysedeg yzel jike delgerengi baina. Odoonii kongreesiin (zasagiin gazariin) kyçegyi çadalgyi baidal kyçetei çadaltai zasagiigi boizoruulkiin sanal təryylne. Ameerikiin kapitaliistanuud bol itaaliiin majagtai digtatuuriigi kyseke duradkaka baina, gebeç tedener bol Leeninii majagtai digtatuuriin urida tulaza jirekeui jaaşagyi magad kereg bolçoson baika juma".

Kansiin biçesen statijaa bol ameerikiin kapitaliismiin udaridagçadiin dunda budaliaan garça baisaniigi ileryylne. Bajad nojadiin dunda kyçetei digtatuura baiguulkiin tukai yrgelze kəərəldədəg bolbo. Ene statijaagaar kanç bo Gyyvertei kamta kədəlmərilekiig arcasan Ryzveeltiin sanaliigi kubilgaza tede kojoriigi negen kamta jabuulgaa kiikiini kysesen kereg mən azai.

Ameerikiin usan cereglin ərgəlziin baaza

Niy-iork. 3(T). Tələələgçədiin ba senaadiin palaata (baga kural) bol Filippiinii oltorigdaki zonii çələə erketei baika jabadal tukai kuuli zarçamiigi batalzai. Zygeer tus kuuli zarçamiin josoor Fillippin oltorigdaki ulasiin Ameerikada zaraka ed bagadkagdaka ba tus oltorig deeree ameerikiin usan cereglin yrgelziin baaza baiguulka jabadaliigi karaalkaas bişe „çələə erkiigi koinogşodoo abka" geze kelegdesen baika juma.

Demii laglaiza suug çad geegdebe

(Tuskai biçegçees)

Ekired Bulagadiin aimag bol, ene ziliin IV dygeer kvaartal dotor maka beledkeliini byke 15 sariin təsəbiin 41% dekaabri negende dyyrgeed baika josotoi baisan aad. dekaabriiin 15—nii medeegeer arai geze 24 % dyyrgebe.

Ilangajaa muukaigaar geegdeze jabasan somonuud gekede: Hogootiin bələg byke təsəbiin 11,4-%, Bulusain bələg 14,1% Bajandai 14,3% dyyrgebe. Ede somonuud bol mal maka beledkelde josotoi bəərenkii oportuniis gurimaar eelzee kylieeze suusan deerees iime bolzoi,

Geke zuura, mən erkim jabasan bələgyyd baika juma. Zişeelbel: Baitagiin bələg byke təsəbiiu 87,5 %, Kermenii bələg 68,5 % Oizonii bələg 56% dyyrgesen baina. Ede gurban bələg bol mən tariaabeledkelinç talaar tyryy jabaza baika juuma. Uçarani bol eelzee kylieeze suul ygei erçemtei bolşoviig josoor kədəlsənii açaar tyryy jabaza baina.

Oportuniis zamda orozo, eelzee kylieeze, zyndee bytekede naidaza ulasiin beledkelyydiigi tasalduulza baigçadiigi eris çangaar cokiko çukala azai, Tere ygeigeer təsəbəə bolzortoni dyyrgekee bolioo geeçe.

C. D.

Soninii erkilegçiigi orologço D. Cedenii.

Medeecel

Ulasiin Selenge mərəndekt usan zamiin parokoodiin kolboon bol buriaad yndesetenees sangiin stipeendi deere proofteeknikiin tyr surguulida dooro durgsagdasan mergezelteniigi beledkekeer abana gebel:

1) Usan deere jabagçadiin tyr surguuli . . . . 15 kyn.
2) Koçegaar (galçaniin) tyr surguulida . . . . 15 kyn
3) Radiooglin kədəlməriçədiin tyr surguulida . . . . 5 kyn.
4) Aşaglan kədəlmərilyylke tyr surguulida . . . . 10 kyn.
5) Parokood jabuulagçadiin tyr surguulida . . . . 10 kyn.
6) Parokoodiin mikaaniguud (tusalagçad ba maşanlistiin orologçodiin) tyr surgunlida . . . . 10 kyn.
7) Mekaanikiin uran darkanii gazarta kədəlmərilekə yiledberiiin suragçadiin tyr surguulida . . . . 10 kyn.
8. Kontooriin kədəlməriçədiin tyr surguulida . . . . 8 kyn.

Kamta . . . . 78 kyn.

I. Orokiin tula juun keregteib gekede.

a) Çadal zəəriin ynençelge ba surguuliiin kemzeenii ynençelge b) radiooglin aşaglan kədəlmərilyylke, parokood jabuulagçadiin tyr surguulinuudta orokiin tula tabanziliin surguuliaas dooşo bişe surguulitai kyn keregtei.

II. Kyyrsede orogçodiigi ed kogşoliin talaar jamar zerge kanganab gebel:

a) Tyr surguulida (kyyrsede) abtagçad 75 təkerig sangiin stipeendi əgtənə, rajoonoos jiregçed kamtiin bairaar kangagdana.

Tyr surguulida abalga 1933 onii janvaariiin 15 kyrtel ərgəlzəlnə.

Azaglalta: 1) busa yndesenii kynyydte abalgiin bolzor mən tiime.

2) Buriaad yndesetende sangiin stipeendiiin kemzee mən tiime.

Ulasiin usan zam.

В-Удинск, ВГИ, заказ № 1330. Обллит № 131 Тираж ...